BASIN BÜLTENİ · EKİM 2026

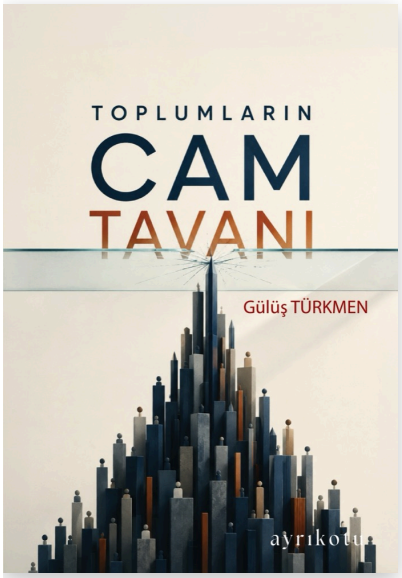

Toplumların Cam Tavanı

Kültürel IQ ve Türkiye'nin Potansiyeli Üzerine Bir Deneme

Gülüş Türkmen · Ayrıkotu Kitap · I. Baskı, Ekim 2026 · 180 sayfa
ISBN 978-625-8627-66-4 · e-ISBN 978-625-8627-67-1

Yetenekli bireylerden oluşan bir toplum neden potansiyelinin altında kalabilir? Gülüş Türkmen yeni kitabında bu soruya bireyin değil, kültürün zekâsından bakıyor. Ona göre insanın hayatta ne kadar yer açabileceğini, kendi IQ'sundan çok içinde yaşadığı kültürün yazılı olmayan kuralları belirler. Türkmen bu ortak kapasiteye **"kültürel IQ"** adını veriyor.

> *"Kültürünüz, kaderinizdir. Bir cam tavanı vardır. Yavaşlığınız yetersizlik gibi görüldüğünde, farklılığınız kusur gibi hissedildiğinde, bağımsızlık talebiniz itaatsizlik gibi okunduğunda, cam tavana çarptınız demektir."*

Montaigne geleneğinde bir deneme olarak yazılan kitap, kültürü değişmez bir kader olarak değil, bizi biçimlendirirken bizim de biçimlendirdiğimiz bir alan olarak ele alıyor. Psikoloji, sosyoloji, ekonomi ve zekâ araştırmalarından beslenen metin, kurumların ve toplumların kendi cam tavanlarını nasıl yükseltebileceğine dair somut öneriler de sunuyor.

KİTAPTA NELER VAR?

- Kültürün "zihinsel yazılımı": hangi davranışın makbul, hangisinin sakıncalı sayıldığını belirleyen görünmez teşvik sistemi
- Kültürel zekâ ile kültürel IQ arasındaki fark ve bir toplumun kültürel IQ'sunun nasıl puanlanabileceği
- Kültürel IQ'yu yükseltmenin yolları: ortak alanlar yaratmak, mikrokültürler inşa etmek, dili onarmak, derin düşünmeye vakit ayırmak
- Türkiye'nin cam tavanı: kurala uymak ile kuralı anlamak arasındaki fark, kopyala-yapıştır modernizm, kurumsal kibir, "yaradana sığınmaca" ve kutuplaşma
- Felaketlerden öğrenmek ve ek bölüm: cam tavanın ötesindeki "cam uçurum"

YAZAR HAKKINDA

1974 Ankara doğumlu **Gülüş Türkmen**, eğitimini Brüksel'de tamamlamış bir yazar ve bağımsız araştırmacıdır. Yirmi yılı aşkın süredir bilim, sanat, felsefe, sosyoloji ve kültür çalışmaları arasında üretiyor. Mensa Türkiye Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı, Le Réseau des Coloriés Türkiye temsilcisi ve Teknokratlar Derneği üyesidir. Önceki kitapları arasında *Sürdürülebilir İyi Ebeveynlik*, *Tanrı Ebeveyn* ve *Annelik Haritası* bulunuyor.

İnceleme nüshası, söyleşi ve görsel talepleri için: Selin · Gulus G. Turkmen Desk · desk.gulusturkmen@gmail.com
Yüksek çözünürlüklü kapak ve yazar fotoğrafları talep üzerine gönderilir.